

PATVIRTINTA
Biržų rajono savivaldybės tarybos
2020 m. birželio 26 d.
sprendimu Nr. T-151

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 M. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDRA INFORMACIJA

Rengiant Biržų rajono savivaldybės 2020 m. socialinių paslaugų planą (toliau – Planas) remtasi Institucinės globos pertvarkos principais – perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams Lietuvoje proceso principais.

Planas atitinka Panevėžio regiono 2014–2020 m. plėtros plano 1 prioriteto „Kokybiškos viešosios paslaugos“ 1.1 tikslo „Padidinti viešųjų ir administracinių paslaugų kokybę ir prieinamumą“ 1.1.3 uždavinio „Išplėsti socialines paslaugas bei modernizuoti socialinių paslaugų infrastruktūrą“ 1.1.3.1 priemonę „Socialinio būsto pažeidžiamoms gyventojų grupėms prieinamumo didinimas, 1.1.3.2 priemonę „Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra“, Biržų rajono savivaldybės 2018–2020 metų strateginiame veiklos plane numatyto socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programos tikslo „Kryptingai įgyvendinti valstybės socialinę ir sveikatos politiką, mažinti socialinę atskirtį rajone“ 2 uždavinį „Organizuoti ir teikti socialines paslaugas, mažinti socialinę atskirtį rajone“, 3 uždavinį „Vykdėti neįgaliųjų socialinę integraciją ir užtikrinti socialinę globą“.

Planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ 33 punktu, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Rengiant Planą naudoti Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS), Lietuvos statistikos departamento, Užimtumo tarnybos Panevėžio klientų departamento Biržų skyriaus (toliau – Užimtumo tarnyba), Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių, įstaigų, kitų įstaigų bei organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus Biržų skyriaus duomenys.

Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Socialinių paslaugų kataloge ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2020 m. išsikeliama tokie Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

1. Teikti Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinančias socialines paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams, neįgaliems vaikams, šeimoms.
2. Plėsti Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinančių socialinių paslaugų tinklą ir paslaugų užtikrinti paslaugas intensyvią krizę patiriantiems asmenims.
3. Užtikrinti Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinančias socialines paslaugas suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims.

Socialinių paslaugų planą rengė Socialinės paramos skyriaus vedėjas Kęstutis Knizikevičius, Biudžeto skyriaus vedėja Dalia Šarkūnienė, Socialinės paramos skyriaus išmokų specialistės Viktorija Jakubėnaitė ir Skaidra Pavilionienė, Buhalterinės apskaitos skyriaus išlaidų apskaitos buhalterė Zita Tamošiūnienė, VšĮ Biržų rajono Socialinių paslaugų centro vyriausioji buhalterė Vaida Tamošiūnienė.

II SKYRIUS

BŪKLĖS ANALIZĖ: SAVIVALDYBĖS SOCIALINĖS EKONOMINĖS IR DEMOGRAFINĖS SITUACIJOS VERTINIMAS

PIRMAS SKIRSNIS

GYVENTOJŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIUS LEMIANTYS VEIKSNIAI

1 lentelėje pateikiamas gyventojų skaičius bei sudėtis.

1 lentelė. Lietuvos statistikos departamento, Socialinės paramos skyriaus, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos duomenys (2019-12-31)

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius
1	2	3
1.	Gyventojų skaičius _ (2020 m. pradž. išankst. duomenys)	22916
1.1.	Mieste	11096
1.2.	Kaime	11820
	<i>Iš bendro gyventojų skaičiaus:</i>	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	5775
2.2.	darbingo amžiaus gyventojai	14254
2.2.1	suaugę asmenys su negalia (pirmą kartą nustatyta negalia)	106
2.3.	vaikai	2887
2.3.1.	vaikai su negalia (pirmą kartą nustatyta negalia)	15
3.	Šeimos, patiriančios socialinę riziką	129
4.	Vaikų skaičius šeimose, patiriančiose socialinę riziką	248

Biržų rajono savivaldybėje socialinių paslaugų poreikius nulemia tokie veiksniai kaip senatvė, neįgalumas, apleistumas, mirtis, krizės, socialinių įgūdžių stoka, skurdas (nedarbas) ir pan.

Dėl tėvų mirties, vaikų nepriežiūros ar tėvų socialinių įgūdžių stokos reikalingos socialinės priežiūros paslaugos šeimoms, auginančioms vaikus, ar socialinės globos paslaugos vaikams. Dėl senatvės, ligų ir / arba apleistumo reikalingos socialinės priežiūros ar socialinės globos paslaugos. Dėl konfliktų, netekties, skyrybų ir pan. šeimose kyla krizės – reikalingos kompleksiskai teikiamos paslaugos, sudarytos iš psichologo pagalbos, mokymų. Dėl nedarbo sukeliama skurdo reikalingos bendrosios socialinės paslaugos, vaikų socialinė priežiūra. Dėl suaugusių asmenų neįgalumo reikalingos socialinės priežiūros ar socialinės globos paslaugos.

Neretai socialinių paslaugų poreikį turinčiam asmeniui įtaką daro ne vienas veiksnys, o veiksnių visuma, nulemianti, kokios rūšies ir intensyvumo paslaugos reikalingos. Savivaldybė pirmiausia ieško pagalbos bendruomenėje, pasitelkia socialinės priežiūros paslaugas, tik paskui apsvarstoma stacionari socialinė globa institucijoje.

Itin svarbus socialinę aplinką įtakojantis veiksnys – visuomenės jautrumo klausimas socialiai pažeidžiamoms grupėms. Galima stebėti pavienius teigiamus pavyzdžius, kai bendruomenė pirmiausia pati stengiasi padėti asmenims ar šeimoms, patiriančioms sunkumus, vis dėlto labiausiai matoma visuomenėje išsigalėjusi nuomonė, kai kalbama apie psichinę ar protinę negalią turinčius suaugusiuosius ar vaikus, – bendruomenė stumia nuo savęs sunkumus patiriančius asmenis ir teikia prioritetą žmogaus izoliavimui nuo bendruomenės stacionariose įstaigose. Tai didžiulė problema tiek rajonuose, tiek valstybės lygmeniu. Šis veiksnys turi įtakos (turėjo įtakos) gana lėtam perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams procesui. Reikalinga stipri valstybinė švietėjiška-ugdomoji strategija keičiant žmonių požiūrį į negalią turinčius žmones.

2 lentelėje pateikiami emigracijos duomenys. 2015–2019 m. emigravusiųjų skaičiaus dinamika kito ir nuo 2018 m. emigrantų skaičius Biržų rajone ėmė mažėti. Tai galėjo nulemti

mažėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius rajone. Mažėjantis emigrantų skaičius mažėjo tiek Lietuvoje, tiek ir visoje Panevėžio apskrityje.

2 lentelė. Emigrantai

Metai	2015	2016	2017	2018	2019
Vietovė					
Lietuvos Respublika	44 533	50 333	47 925	32 206	29 273
Panevėžio apskritis	2869	3 736	3 858	2 379	2 055
Biržų r.	304	416	506	275	207
Pasvalio r.	328	467	476	273	283
Rokiškio r.	382	456	473	337	260
Kupiškio r.	201	272	324	174	176

3 lentelėje pateikiama visuomenės senėjimo informacija. Savivaldybėje išsilaiko visuomenės senėjimo tendencija. 2019 m. pradžioje 100 vaikų iki 15 metų teko 201 vyresnis negu 65 metų rajono gyventojas. Panevėžio apskrityje tai yra vienas didžiausių skaičių, tenkantis 100 vaikų iki 15 metų. Daugiau tenka tik Rokiškio rajone.

3 lentelė. Demografinės senatvės koeficientas* metų pradžioje

Metai	2015	2016	2017	2018	2019
Vietovė					
Lietuvos Respublika	129	129	130	131	131
Panevėžio apskritis	157	160	163	167	169
Biržų r.	185	189	194	197	201
Pasvalio r.	152	152	156	160	163
Rokiškio r.	189	191	195	199	202
Kupiškio r.	177	181	189	193	192

*Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus.

4 lentelėje pateikiama nedarbo lygio informacija. Per 2016–2019 m. Panevėžio apskrityje mažiausias registruotų bedarbių ir gyventojų santykis (proc.) buvo Kupiškio rajone, o didžiausias – Rokiškio rajone. Biržų rajone nedarbo lygis po truputį didėja, tačiau tam įtakos turi tiek emigracija, tiek mažėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius rajone (4 lentelė).

4 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Metai	2016	2017	2018	2019
Vietovė				
Lietuvos Respublika	8,1	7,9	8,5	8,4
Panevėžio apskritis	9,2	9,0	9,4	9,1

Biržų r.	8,9	9,6	10,8	10,6
Pasvalio r.	12,1	11,2	11,4	10,9
Rokiškio r.	11,3	11,6	12,5	12,0
Kupiškio r.	12,4	12,7	12,9	10,1

5 lentelėje pateikiami finansiniai rodikliai. Vidutinės disponuojamosios pajamos mažesnius miestus turinčiose apskrityse yra mažesnės už vidutinės disponuojamąsias pajamas Lietuvoje (5 lentelė).

5 lentelė. Vidutinės disponuojamosios pajamos (piniginės ir natūrinės) per mėnesį kai kuriose apskrityse, Eur

Metai	2015		2016		2017		2018	
Vietovė	Vienam namų ūkio nariui	Vienam namų ūkiui	Vienam namų ūkio nariui	Vienam namų ūkiui	Vienam namų ūkio nariui	Vienam namų ūkiui	Vienam namų ūkio nariui	Vienam namų ūkiui
Lietuvos Respublika	375,9	845,9	408,4	900,7	441,1	963,2	487,4	1 063,7
Vilniaus apskritis	458,6	1 002,7	503,4	1 111,5	566,8	1 226,4	617,7	1 378,5
Panevėžio apskritis	334,0	720,9	346,3	744,0	358,3	752,0	366,2	760,9
Šiaulių apskritis	308,3	677,4	338,7	729,7	348,3	783,6	423,3	933,4
Utenos apskritis	290,6	638,6	332,2	661,6	338,5	680,3	368,7	711,5
Alytaus apskritis	337,7	758,7	362,2	803,3	383,3	820,1	434,7	823,5

6 lentelėje procentine išraiška pateikiami asmenys, gyvenantys skurdo ar socialinėje atskirtyje kai kuriose apskrityse. Pateikta lentelė rodo, kad didžiuosius miestus turinčiose apskrityse skurdo ar socialinėje atskirtyje esančių gyventojų procentas yra mažesnis. Skurdo ar socialinėje atskirtyje esančių gyventojų procentinė išraiška didžiausia buvo Utenos ir Panevėžio apskrityse.

6 lentelė. Asmenys, gyvenantys skurdo ar socialinėje atskirtyje kai kuriose apskrityse, proc.

Metai	2015	2016	2017	2018
Vietovė				
Lietuvos Respublika	29,3	30,1	29,6	28,3
Vilniaus apskritis	25,1	23,9	22,8	22,9
Panevėžio apskritis	30,3	31,6	37,0	35,9
Šiaulių apskritis	29,4	33,0	33,1	35,0
Utenos apskritis	35,7	36,5	35,7	40,1

Biržų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus duomenimis, 2019 m. socialinę pašalpą gavo 2009 asmenys. Šie gavėjai sudaro 8,8 proc. visų Savivaldybės gyventojų.

ANTRAS SKIRSNIS

ESAMOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ

7 lentelėje yra pateikiama Socialinių paslaugų infrastruktūra Biržų rajone. Pateikiama informacija apie kiekvienos įstaigos pajėgumus teikti socialines paslaugas.

7 lentelė. Socialinių paslaugų infrastruktūra

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ²	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ³	Vietų (gavėjų ⁴) skaičius, 2019 m.	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Biržų rajono Legailių globos namai	Biržų rajono savivaldybė	50 (45)	44
		VšĮ Biržų parapijos šv. Vincento Pauliečio globos namai	Biržų šv. Jono Krikštytojo parapija	27 (27)	23
		VšĮ Onos Milienės senelių globos namai	Nemunėlio Radviliškio Katalikų švč. Marijos ir Evangelikų reformatų parapijos	24 (24)	23
		VšĮ „Vaiko užuovėja“	Biržų rajono savivaldybė	24 (24)	24
2.	Šeimynos	Sigitos Švambarienės šeimyna	Biržų rajono savivaldybė	6 (6)	6
		Šeimyna „Po angelo sparnu“	Biržų rajono savivaldybė	5 (5)	5
3.	Dienos socialinės globos centrai	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras (dienos socialinė globa institucijoje suaugusiems asmenims su negalia)	Biržų rajono savivaldybė	26	26
4.	Savarankiško gyvenimo namai	Biržų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro savarankiško gyvenimo namai	Biržų rajono savivaldybė	20 (17)	17
5.	Socialinės priežiūros centrai – vaikų dienos centrai	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ Biržų vaikų dienos centras	Labdaros ir paramos fondas	40 vaikų (25 šeim.)	40*
		Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ Vabalninko vaikų dienos centras	Labdaros ir paramos fondas	40 vaikų (25 šeim.)	40*

² Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

³ Apskrities, savivaldybės, nevyriausybinių organizacijų, privačios ir kt.

⁴ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

		Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ VDC su AJE**	Labdaros ir paramos fondas	35 paaugliai	30*
		VšĮ „Pagalbos centras“ Biržų vaikų dienos centras	VšĮ „Pagalbos centras“	40 vaikų (25 šeim.)	40*
		VšĮ „Pagalbos centras“ Papilio vaikų ir jaunimo dienos centras	VšĮ „Pagalbos centras“	35 vaikai (22 šeim.)	35*
		VšĮ „Pagalbos centras“ Pačeriaukštės seniūnijos vaikų dienos centras	VšĮ „Pagalbos centras“	35 vaikai (22 šeim.)	35*
		VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centras	Biržų rajono savivaldybė	22 vaikų (16 šeimų)	22
		Labdaros ir paramos fondo „Spindulys“ vaikų dienos centras	Labdaros ir paramos fondas	20 vaikų (15 šeimų)	20*
6.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	Biržų rajono savivaldybė	260	260

* Didžioji dalis finansavimo iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per vykdomus projektus

** Vaikų dienos centras su atvira jaunimo erdve

TREČIAS SKIRSNIS

SOCIALINIŲ PASLAUGŲ INFRASTRUKTŪROS IŠSIDĖSTYMAS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO SAVIVALDYBĖJE (SENIŪNIJOSE) PAKANKAMUMO LYGIS

Savivaldybėje socialines paslaugas teikia tiek socialinių paslaugų įstaigos, pavaldžios Savivaldybei, tiek nevyriausybinės (parapijų, religinių bendruomenių) organizacijos.

Visos socialinių paslaugų įstaigos ar seniūnijos pagal poreikį teikia ar organizuoja bendrąsias socialines paslaugas: informavimą, konsultavimą, tarpininkavimą ir atstovavimą, maitinimo organizavimą, aprūpinimą būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimą, sociokultūrinės paslaugas, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimą, kitas bendrąsias socialines paslaugas.

Stacionarios įstaigos senyvo amžiaus asmenims ar suaugusiems neįgaliesiems, kurios teikia trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą, yra 3. Iš jų 1 globos namai – VšĮ Onos Milienės senelių globos namai – teikia socialinę globą senyvo amžiaus asmenims ar suaugusiems neįgaliesiems, kuriems nereikia specializuotų globos namų. Biržų rajono Legailių globos namai bei VšĮ Biržų parapijos šv. Vincento Pauliečio globos namai teikia trumpalaikę ar ilgalaikę socialinę globą senyvo amžiaus asmenims.

Be tėvų globos likusiems vaikams ilgalaikę socialinę globą teikia dvi šeimynos. Ilgalaikę ir trumpalaikę socialinę globą – vaikų globos namai VšĮ „Vaiko užuovėja“, kurie yra išskirstyti šeimynų

principu. Taip pat vaikų, netekusių tėvų globos, globą teikia globėjai giminaičiai (39), socialiniai globėjai (9), budintys globotojai (6).

VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras senyvo amžiaus asmenims ar suaugusiems neįgaliesiems teikia socialinę priežiūrą (pagalbą į namus), dienos socialinę globą institucijoje ar namuose, teikiamos tokios bendrosios socialinės paslaugos kaip informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, transporto organizavimas, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų teikimas, kitos bendrosios socialinės paslaugos. Įstaigoje taip pat vykdomas neįgaliųjų aprūpinimas techninėmis pagalbos priemonėmis. Įstaiga yra sudariusi sutartį su VšĮ „Pagalbos centras“ bei Labdaros ir paramos fondu „Vilties šviesa“ dėl socialinės priežiūros – laikino apnakvindinimo paslaugos teikimo poreikį turintiems Savivaldybės gyventojams.

Labdaros ir paramos fondas „Vilties šviesa“ (3 vaikų dienos centrai), VšĮ „Pagalbos centras“ (3 vaikų dienos centrai), Labdaros ir paramos fondo „Spindulys“ ir VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centrai teikia socialinę priežiūrą vaikams, dirba su šių vaikų šeimomis. Socialinių paslaugų centro socialinės darbuotojos ir atvejo vadybininkės (11 ir 4) šeimoms, patyrusiomis socialinę riziką, teikia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas bei organizuoja arba teikia bendrąsias socialines paslaugas.

Ne socialinių paslaugų įstaigos ar kiti Savivaldybės administracijos skyriai organizuoja psichologų konsultacijas arba mokymus. Biržų rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras organizuoja pozityvios tėvystės ir kt. mokymus visoms rajono šeimoms.

Savivaldybėje specializuotų globos namų nėra. Poreikiui patenkinti kreipiamasi į Neįgaliųjų reikalų departamentą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl siuntimo į kituose rajonuose esančius specializuotus globos namus asmenims, turintiems psichinę, proto ar kompleksinę negalią.

8 lentelėje pateikiamos socialinės paskirties įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos pagal Savivaldybės seniūnijas. Socialinės paskirties įstaigų išdėstymas mieste ir rajono gyvenvietėse nėra tolygus – jų daugiausiai yra mieste bei didžiosiose seniūnijose.

8 lentelė. Socialines paslaugas teikiančios įstaigos, seniūnijos

Seniūnija	Eil. nr.	Socialinės paskirties įstaigos ir nevyriausybinės organizacijos pavadinimas
1. Biržų miesto	1.	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras
	2.	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ Biržų vaikų dienos centras
	3.	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ VDC su AJE
	4.	VšĮ Biržų parapijos Šv. Vincento Pauliečio globos namai
	5.	Sigitos Švambarienės šeimyna
	6.	Biržų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai
	7.	VšĮ „Pagalbos centras“ (VšĮ „Pagalbos centro“ Biržų vaikų dienos centras)
	8.	Biržų rajono savivaldybės socialinių paslaugų centro Globos centras
	9.	Biržų miesto seniūnija
2. Vabalninko	10.	Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ Vabalninko vaikų dienos centras
	11.	Vabalninko seniūnija
3. Pačeriaukštės	12.	VšĮ „Pagalbos centro“ Pačeriaukštės seniūnijos pagalbos šeimai centras (kartu su Pačeriaukštės seniūnijos vaikų dienos centru)
	13.	Biržų rajono Legailių globos namai
	14.	Pačeriaukštės seniūnija
4. Papilio	15.	VšĮ „Pagalbos centro“ Papilio seniūnijos vaikų ir jaunimo dienos centras

	16.	Šeimyna „Po angelo sparnu“
	17.	Papilio seniūnija
5. Parovėjos	18.	VšĮ „Vaiko užuovėja“
	19.	VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centras
	20.	Parovėjos seniūnija
6. Nemunėlio Radviliškio	21.	VšĮ Onos Milienės senelių globos namai
	22.	Nemunėlio Radviliškio seniūnija
7. Širvėnos	23.	Širvėnos seniūnija
8. Pabiržės	24.	Pabiržės seniūnija
	25.	Labdaros ir paramos fondo „Spindulys“ Vaikų dienos centras

Atsižvelgiant į valstybės mastu vykstantį institucinės globos pertvarkos procesą, 2020 m. bus tęsiamas vaikų globos namų VšĮ „Vaiko užuovėja“ pertvarkymas į bendruomeninius vaikų globos namus, planuojant apgyvendinti vaikus butuose ar namuose iki 8 vaikų. Vaikams, likusiems be tėvų globos, trumpalaikė ar ilgalaikė socialinė globa esant galimybėms pirmiausia bus teikiama budinčių globotojų (trumpalaikė soc. globa) ar socialinių globėjų šeimose (trumpalaikė, ilgalaikė soc. globa), o ne institucijoje. 2018 m. įsteigtas Globos centras, kuris vykdo šias funkcijas: teikiama pagalba būsimiems, esamiems globėjams (rūpintojams), įvaikintojams, šeimynų dalyviams, organizuojama laikino atokvėpio paslauga, budinčių globotojų veikla, globotojų / įtėvių paieškos, parengimas ir t.t.

Globos centro patalpose iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų yra įsikūrę Bendruomeniniai šeimos namai, kuriuose yra teikiamos kompleksinės paslaugos šeimai: psichologų konsultacijos, mediacijos paslaugos, vykdomi mokymai pozityvios tėvystės temomis, teikiamos šeimos įgūdžių ugdymas, finansų planavimo, vaiko priežiūros ir pavėžėjimo paslaugos. Projekto laikotarpiu buvo planuojama, kad paslaugos bus suteiktos ne mažiau kaip 300 individualių asmenų. Projekto metu kompleksinėmis paslaugomis šeimai pasinaudojo jau virš 500 asmenų.

Savivaldybėje teikiama pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams paslauga. Ją teikia dvi atestuotos socialinės darbuotojos.

KETVIRTAS SKIRSNIS

SAVIVALDYBĖS GALIMYBIŲ TEIKTI SOCIALINES PASLAUGAS IR SOCIALINIŲ PASLAUGŲ POREIKIO ĮVERTINIMAS

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-578 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. sausio 20 d. įsakymo Nr. A1-23 „Dėl socialinių paslaugų išvystymo normatyvų patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtinti Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai. 9 lentelėje pateikti duomenys apie Biržų rajone teikiamas socialinių paslaugų rūšis 2019 m. pagal žmonių socialines grupes.

9 lentelė Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai pagal teikiamas socialinių paslaugų rūšis Biržų r. sav. per 2019 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ¹	10 000 gyventojų tenka (šalies normatyvas)		10 000 gyventojų tenka Biržų r. sav.	
		vietų	gavėjų	vietų	gavėjų
1.	Senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos				
1.1.	Pagalba į namus	x	40	x	80,29
1.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	x	7	x	22,26
1.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre , dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	x	60 (kartu su 2.3 papunktyje nurodytais gavėjais)	x	11,35 (kartu su 2.3 papunktyje nurodytais gavėjais)
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	2	x	6,11	x
1.5.	Trumpalaikė socialinė globa	1,2	x	3,05	x
1.6.	Ilgalaikė socialinė globa	20	x	45,82	x
2.	Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos				
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	x	10	x	6,98
2.2.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus	x	4	x	3,49
2.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre , dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	x	60 (kartu su 1.3 papunktyje nurodytais gavėjais)	x	11,35 (1.3 nebuvo asmenų) (kartu su 1.3 papunktyje nurodytais gavėjais)
2.4.	Trumpalaikė socialinė globa	1,5	x	1,75	x
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4	x	1,31	x
2.6.	Ilgalaikė socialinė globa:				
2.6.1	grupinio gyvenimo namuose	2	x	0	x
2.6.2	socialinės globos namuose	7	x	18,33	x
3.	Šeimos ir vaikai				
3.1.	Šeimos socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas jos namuose	x	43	x	48,87
3.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės priežiūros				

¹ Lentelė užpildyta pagal Socialinių paslaugų kataloge žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ¹	10 000 gyventojų tenka (šalies normatyvas)		10 000 gyventojų tenka Biržų r. sav.	
		vietų	gavėjų	vietų	gavėjų
	centre (dienos centre, socialinių paslaugų centre, vaikų dienos centre, paramos šeimai centre ir kt.):				
3.2.1	vaikų	x	30	x	116,51
3.2.2	šeimų	x	26	x	65,46
3.3.	Šeimos apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 4.2 papunktyje nurodytais gavėjais)	x	0,44 (kartu su 4.2 papunktyje nurodytais gavėjais)	x
3.4.	Pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui	x	4,5	x	28,80
3.5.	Dienos socialinė globa / integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai)	x	1	x	0
3.6.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.) vaikui su negalia	11	x	0	x
3.7.	Trumpalaikė socialinė globa vaikui su negalia	2	x	0	x
3.8.	Ilgalaikė socialinė globa vaikui su negalia:				
3.8.1	grupinio gyvenimo namuose	0,3	x	0	x
3.8.2	socialinės globos namuose	0,2	x	1,31	x
3.9.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui:				
3.9.1	šeimynoje	2	x	4,8	x
3.9.2	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	4	x	0	x
3.9.3	vaikų socialinės globos namuose	2	x	10,47	x
3.10.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą	0,2	x	0	x
4.	Socialinės rizikos suaugę asmenys				
4.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų	x	8	x	0

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ¹	10 000 gyventojų tenka (šalies normatyvas)		10 000 gyventojų tenka Biržų r. sav.	
		vietų	gavėjų	vietų	gavėjų
	centre, krizių centre, paramos šeimai centre, priklausomybių centre ir kt.)				
4.2.	Asmens apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 3.3 papunktyje nurodytais gavėjais)	x	0,44 (3.3 nebuvo asmenų) (kartu su 3.3 papunktyje nurodytais gavėjais)	x
4.3.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikino apnakvindinimo vietose	5,5	x	0	x
4.4.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoje	1,5	x	0	x

Galima teigti, kad Savivaldybėje plačiausias paslaugų spektras yra teikiamas senyvo amžiaus asmenims. Toliau skyriuje skliaustuose pateikiamas 2019 m. gruodžio 31 dienos duomenimis gavusiųjų paslaugas skaičius.

Senyvo amžiaus asmenims Savivaldybėje teikiamos pagalbos į namus paslaugos (132), apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose (14), dienos socialinė globa asmens namuose (38), ilgalaikė / trumpalaikė socialinė globa (74). Paslaugos, teikiamos asmens namuose, gan gerai prieinamos beveik visiems, kuriems nustatytas poreikis šiai socialinių paslaugų rūšiai. Tais atvejais, kai nėra galimybių suteikti pagalbos į namus paslaugų, kai asmens vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui, yra mažesnės už valstybės remiamų pajamų dvigubą dydį, asmens (šeimos) sutikimu socialinės paslaugos gali būti keičiamos į pagalbos pinigus.

Suaugusiems asmenims su negalia teikiama pagalba į namus (12), apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose (3), dienos socialinė globa asmens namuose (9) arba institucijoje (23), ilgalaikė arba trumpalaikė socialinė globa (12).

Tiek senyvo amžiaus asmenims, tiek suaugusiems asmenims su negalia teikiamos bendrosios socialinės paslaugos: transporto organizavimo paslauga (400), aprūpinimas techninėmis pagalbos priemonėmis (403), asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas (dušo paslauga – 637 gavėjai; skalbimo paslauga – 140 gavėjai; pirties paslauga – 2185 gavėjai;) ir kt.

Vaikams, likusiems be tėvų globos, teikiamos ilgalaikės ar trumpalaikės socialinės globos paslaugos vaikų globos namuose (11) ar šeimynose (10). 49 vaikai, glojami pas globėjus giminaičius, 13 vaikų glojami pas socialinius globėjus, yra reikšminga atsvara stacionariai globai, 14 vaikų glojami pas budinčius globotojus, kurie teikė trumpalaikę socialinę globą.

Vaikams, augantiems šeimose, patyrusiose socialinę riziką, ar socialiai remtinose šeimose_ teikiamos socialinės priežiūros paslaugos aštuoniuose vaikų dienos centruose (265). Vaikų dienos centrai Savivaldybėje apima ne tik miestą, bet ir dalį kaimo teritorijų. Vaikų dienos centrų teikiamų paslaugų reikėtų seniūnijose, kuriose socialiai remtinų šeimų vaikai ir vaikai iš šeimų, patyrusių socialinę riziką, neturi galimybių gauti tokių paslaugų – t.y. Nemunėlio Radviliškio seniūnijoje. Tačiau Nemunėlio Radviliškio seniūnijos gyventojams yra sudaryta galimybė vaikų dienos centro paslaugas gauti VšĮ „Vaiko užuovėja“.

10 lentelė. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje (2019-12-31)

Eil. Nr.	įstaigos	Soc. darbuotojų skaičius		Soc. darbuotojų padėjėjų / lankomosios priežiūros specialistų sk.
		iš viso	iš jų finansuoj. iš valst. biudž.	

1.	Savivaldybei priklausančiose socialinių paslaugų įstaigose:			
1.1.	biudžetinėse	3	-	6
1.2.	viešosiose	28	15	63
2.	Savivaldybės administracijoje	13	0	7
	Iš viso	44	15	76

PENKTAS SKIRSNIS ANKSTESNIŲ METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATŲ APŽVALGA

Galima teigti, kad buvo pasiekti 2019 m. išskelti tokie tikslai:

1. Teikti Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinančias socialines paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams, neįgaliems vaikams, šeimoms.

2. Plėsti Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinančių socialinių paslaugų tinklą ir paslaugų užtikrinti paslaugas intensyvią krizę patiriantiems asmenims.

3. Užtikrinti Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinančias socialines paslaugas suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims. 2018 m. buvo įsteigtas globos centras, kurio tikslas yra teikti pagalbą asmenims, institucijoms, teikiančioms trumpalaikę, ilgalaikę globą vaikams, likusiems be tėvų globos. Šiems asmenims ir vaikams yra teikiamos psichologo konsultacijos. Kaip alternatyva trumpalaikėi globai 2019 m. įdarbinti 6 budintys globotojai, kurie gali pasiūlyti 15 vaikų trumpalaikę globą šeimai artimomis sąlygomis. Budintys globotojai gali teikti ir atokvėpio pagalbą socialiniams globėjams, šeimynoms. Pradėtos procedūros dėl bendruomeninių vaikų globos namų statybos. Tęsiama viešosios įstaigos „Vaiko užuovėja“ pertvarka. 2019 metais įstaigoje buvo teikiamos vaikų dienos centro paslaugos, kurioms finansavimas gautas iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. 2019 m. buvo pradėti mokėti pagalbos pinigai socialiniams globėjams ir šeimynoms.

Buvo teikiamos kompleksinės paslaugos šeimai, t. y. psichologo konsultacijos (individualios konsultacijos, grupinės konsultacijos), mediacijos paslauga, socialinio darbuotojo konsultacijos, pozityvios tėvystės mokymai, šeimos finansų planavimo mokymai, vaikų priežiūros paslauga, šeimų erdvės paslauga, šeimų stovyklos paslauga. Rajone įsisteigė 2 nauji vaikų dienos centrai, kurie gavo finansavimą iš Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

2019 m. III ketvirtyje baigti kapitalinio remonto darbai ir trumpalaikė / ilgalaikė socialinė globa institucijoje bus teikiama 50 asmenų. VšĮ Biržų Parapijos Šv. Vincento Pauliečio globos namai ir VšĮ Onos Milienės senelių globos namai pasididino savo paslaugų kainas, todėl iš Biržų rajono savivaldybės biudžeto šiems globos namams yra skiriamas didesnis finansavimas.

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

Prioritetinės 2020 m. socialinių paslaugų plėtros kryptys:

1. Tėvų globos netekę vaikai ir juos globojantys asmenys. Globos centro veikla kokybiškam, holistiniam (visuminiam) globos įgyvendinimui. Vaikų globos namų VšĮ „Vaiko užuovėja“ pertvarkymo į bendruomeninius vaikų globos namus tęstinis procesas.

2. Socialinių paslaugų teikimas Senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia bendruomenėje bei institucijoje.

3. Saugių ir kokybiškų socialinių paslaugų teikimas esant ekstremaliai situacijai dėl COVID-19 epidemijos.

11 lentelėje pateikiamas 2020 m. socialinių paslaugų priemonių planas.

11 lentelė. Priemonių planas

Pastaba. Santrumpos 3-iajame stulpelyje: SB – savivaldybės biudžetas, VB – valstybės biudžetas, VBSTD – valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija, AM – asmenų mokėjimo lėšos, ES – Europos Sąjungos struktūr. fondų lėšos

1 tikslas. Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinantis socialinių paslaugų teikimas be tėvų globos likusiems vaikams, neįgaliems vaikams.				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, Eur, finansav. šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
1. Užtikrinti socialinės globos be tėvų globos likusiems vaikams teikimą šeimynose	1.1. Ilgalaikė socialinė globa be tėvų globos likusiems vaikams šeimynose	SB 34410, VB 30069 globos (rūpybos) išmokos ir globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas	1.1. Šeimyna „Po angelo sparnu“, Sigitos Švambarienės šeimyna	Kokybiška ilgalaikė socialinė globa be tėvų globos likusiems vaikams šeimynose „Po angelo sparnu“ (5 vaikai) bei Sigitos Švambarienės šeimynose (6 vaikai).
2. Teikti Globos centro (toliau – GC) paslaugas	2.1. Globos centro veiklai (prie VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centro) ir paslaugų teikimas: 2.1.1. Budinčių globotojų, socialinių globėjų, globėjų giminaičių, įtėvių paieška, rengimas bei budinčių globotojų, socialinių globėjų veiklos organizavimas;	2.1. SB 56560 Eur (46920 Eur. atlyginimas, 9640 kitos išlaidos) VB 88888 Eur (2019-2021 m. globos centro koordinatoriaus, psichologo etatams) SB 80000-118730 Eur (priklauso nuo globojamų vaikų skaičiaus)	2.1. Savivaldybės administracija, 2.1, 2.1.1. VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	Pagalbos teikimas globojamiems, įvaikintiems vaikams bei juos globojantiems asmenims (būsimiems globėjams ar globotojams) padės vaikams pilnavertiškai augti šeimai artimoje aplinkoje. Budinčių globotojų veiklos organizavimas ir koordinavimas prisidės prie kokybiškos globos teikimo vaikams, netekusiems tėvų globos.

3. Užtikrinti ir plėtoti socialinės globos be tėvų globos likusiems vaikams teikimą rajono vaikų globos namuose	3.1. Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa be tėvų globos likusiems vaikams 3.2. Palydimosios globos teikimas vaikams, besiruošiantiems palikti arba jau palikusiems globos namus 3.3. Vaikų globos namų VšĮ „Vaiko užuovėja“ pertvarkymas į bendruomeninius vaikų globos namus ir Vaikų dienų centrų plėtrai	3.1, 3.2, SB 215000, VB 10315 globos (rūpybos) išmokos 3.3. VB 216 600 Eur	3.1, 3.2. VšĮ „Vaiko užuovėja“ 3.3. Savivaldybės administracija (organizacinė pagalba) ir VšĮ „Vaiko užuovėja“	VšĮ „Vaiko užuovėja“ bus teikiamos kokybiškos ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos be tėvų globos likusiems vaikams. Į bendruomeninius vaikų globos namus persikels iki 8 vaikų. Palydimąją globą – paruošimą savarankiškam gyvenimui gavę vaikai (3) geriau integruosis į visuomenę, gebės atlikti savarankiškam gyvenimui reikalingas funkcijas.
4. Užtikrinti ilgalaikę ar trumpalaikę socialinę globą vaikams su negalia ne rajono vaikų globos namuose	4.1. Ilgalaikės ar trumpalaikės socialinės globos teikimas vaikams su negalia	VBSTD 31837 Eur VB 3744 Eur globos (rūpybos) išmokos	4.1. Kompleksinių paslaugų namai „Alka“ valstybiniai globos namai parinkti pagal poreikį	Ilgalaikę ar trumpalaikę socialinę globą gaus iki 4 vaikų su negalia.
5. Užtikrinti ilgalaikę socialinę globą jaunuoliams su negalia valstybiniuose ar ne rajone esančiuose globos namuose/ padalinyje	5.1. Ilgalaikės socialinės globos teikimas jaunuoliams su negalia	VBSTD 4846 Eur	5.1. Vilijampolės soc. globos namai, valstyb. globos namai pagal poreikį	Ilgalaikę ar trumpalaikę socialinę globą gaus iki 3 jaunuolių su negalia.
2 tikslas. Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinantis socialinių paslaugų tinklo plėtimas ir socialinių paslaugų užtikrinimas šeimoms, auginančioms vaikus				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, Eur, finansav. šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas

1. Teikti kompleksines paslaugas šeimoms	<p>1.1. Kompleksinių paslaugų teikimas šeimoms per Europos Sąjungos struktūrinius fondus:</p> <p>1.1.1. Psichologų konsultacijos</p> <p>1.1.2. Mediacijos paslaugos</p> <p>1.1.3. Šeimos įgūdžių ugdymo paslaugos</p> <p>1.1.4. Mokymai pozityviosios tėvystės temomis ir kt.</p> <p>1.1.5. Vaikų priežiūros paslauga</p> <p>1.1.6. Pavėžėjimo paslauga</p> <p>1.1.7. Bendruomeninių šeimos namų įkūrimas</p> <p>VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centre</p>	Numatoma ES 219 601	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras, VšĮ „Pagalbos centras“, Labdaros ir paramos fondas „Vilties šviesa“, Lietuvos vaikų dienos centrų asociacija	Bus teikiamos kompleksinės paslaugos ne mažiau kaip 300 paslaugų gavėjų.
2. Užtikrinti vaikų dienos centrų paslaugas vaikams iš šeimų, patyrusių socialinę riziką ir / ar iš soc. remtinių šeimų	<p>2.1. Socialinės priežiūros paslaugos Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ vaikų dienos centruose</p> <p>2.2. Socialinės priežiūros paslaugos VšĮ „Pagalbos centras“ vaikų dienos centruose</p> <p>2.3. Socialinės priežiūros paslaugos VšĮ „Vaiko užuovėja“ vaikų dienos centre</p> <p>2.4. Socialinės priežiūros paslaugos Labdaros ir paramos fondo „Spindulys“ vaikų dienos centre</p>	SB 7000 ir kitos kitos valstybės biudžeto lėšos, kurias vaikų dienos centrai gauna tiesiogiai per vykdomus projektus	2.1. Labdaros ir paramos fondo „Vilties šviesa“ vaikų dienos centrų paslaugos 2.2. VšĮ „Pagalbos centras“ vaikų dienos centrų paslaugos 2.3. VšĮ „Vaiko užuovėja“ 2.4. Labdaros ir paramos fondas „Spindulys“	Bus teikiamos vaikų dienos centrų paslaugos apie 270 vaikų bei pagal poreikį šių vaikų tėvams
3. Teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patyrusioms socialinę riziką	Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų teikimas šeimoms, patyrusioms socialinę riziką.	VBSTD 303000	VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras	Bus suteiktos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos apie 120 šeimų, patyrusių socialinę riziką.

3 tikslas. Savivaldybės gyventojų poreikius tenkinantis socialinių paslaugų teikimas suaugusiems asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, Eur, finansav. šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
<p>1. Teikti socialinės priežiūros paslaugas</p> <p>2 Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą</p>	<p>1.1. Pagalbos į namus paslaugų teikimas</p> <p>1.2. Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos teikimas</p> <p>2.1. Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugos teikimas</p> <p>2.2. Dienos socialinės globos institucijoje paslaugos teikimas</p> <p>2.3. Ilgalaiškės ar trumpalaikės socialinės globos teikimas rajono globos namuose</p> <p>2.4. Ilgalaiškės ar trumpalaikės socialinės globos teikimas valstybiniuose globos namuose ar ne rajone esančiuose globos namuose</p>	<p>1.1. SB 172000 Eur AM 17000 Eur</p> <p>1.2. SB 45530 Eur</p> <p>2.1. VBSTD 61230 Eur SB40500 Eur AM 25000 Eur</p> <p>2.2. SB, VBSTD 45630 Eur AM 11500 Eur</p> <p>2.3. SB 354000 Eur</p> <p>2.4. SB 97040 Eur VBSTD 85207 Eur</p>	<p>1.1, 1.2, 2.1, 2.2. VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras</p> <p>2.3. Biržų rajono Legailių globos namai, VšĮ Biržų Parapijos šv. Vincento Pauliečio globos namai, VšĮ Onos Milienės senelių globos namai</p> <p>2.4. Žiūrėti 12 lentelę</p>	<p>Pagalba į namus bus teikiama apie 120 asmenų, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslauga bus teikiama apie 17 asmenų, dienos socialinė globa asmens namuose bus teikiama apie 45 asmenims, institucijoje – apie 23, ilgalaiškė (trumpalaikė) socialinė globa bus teikiama apie 150 asm.</p>
3. Teikti bendrąsias socialines paslaugas	<p>3.1. Transporto organizavimas</p> <p>3.2. Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas</p> <p>3.3. Kitų bendrųjų socialinių paslaugų teikimas ar organizavimas</p>	<p>SB 30500 AM 4300</p>	<p>3.1, 3.2, 3.3. VšĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centras, 3.3. seniūnijos</p>	<p>Bus suteiktos bendrosios socialinės paslaugos poreikį turintiems asmenims.</p>

1,2,3 tikslams įgyvendinti: Užtikrinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę sudarant sąlygas darbuotojams kelti kvalifikaciją	Socialines paslaugas teikiančių darbuotojų dalyvavimas mokymuose	-	Įstaigų, seniūnijų vadovai	Kvalifikuoti specialistai teiks aukštesnės kokybės paslaugas.
---	--	---	----------------------------	---

12 lentelėje pateikiamas regioninių socialinių paslaugų prognozuojamas poreikis 2020 m.

12 lentelė. Regioninių socialinių paslaugų prognozuojamas poreikis 2020 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims	Skemų socialinės globos namai 25 Kupiškio socialinės globos namai 7 Jurdaičių socialinės globos namai 1 Jotainių socialinės globos namai 2 Lavėnų socialinės globos namai 1 Linkuvos socialinės globos namai 4 Aknystos socialinės globos namai 2 Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“ 1 Vilijampolės socialinės globos namai 1 Aukštelkės socialinės globos namai 1 VšĮ „Senevita“ 2 Antavilių pensionatas 3 Algimanto Bandzos socialinės globos namai 1 Padvarių socialinės globos namai 1 Utenos socialinės globos namai 1	53
2.	Trumpalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia ar senyvo amžiaus asmenims	Skemų socialinės globos namai 8 Kupiškio socialinės globos namai 3 Algimanto Bandzos socialinės globos namai 1	12
3.	Ilgalaikė socialinė globa vaikams su negalia	Kompleksinių paslaugų namai „Alka“ 3	3

2020 m. viena didžiausių problemų bus užtikrinti kokybiškas ir pilnavertiškas socialines paslaugas rajono gyventojams dėl susidariusios situacijos Lietuvoje. Esant ekstremaliai situacijai, kuri susidarė dėl COVID-19 infekcijos plitimo, yra sudėtinga laikytis visų rekomendacijų, kadangi dažnu atveju, kad būtų užtikrintos tinkamos ir kokybiškos socialinės paslaugos, nėra galimybės teikti paslaugų nuotoliniu būdu. Atsižvelgiant į tai ir į ekstremalios situacijos sudėtingumą, socialinės paslaugos bus teikiamos imantis visų tuo metu reikiamų apsaugojimo priemonių. Trumpalaikes ar ilgalaikes socialines paslaugas teikiančios įstaigos gyventojus priims tik įsitikinusias, jog asmuo neserga COVID-19 infekcija, ir asmuo bus izoliuojamas dviem savaitėms nuo kitų gyventojų. Šį procesą kontroliuoja Socialinės paramos skyrius, Socialinių paslaugų skyrimo komisija.

Socialinės paslaugos, kurios yra teikiamos asmenims į namus, yra teikiamos laikantis visų apsaugojimo rekomendacijų. Darbuotojai yra aprūpinami asmens apsaugos priemonėmis,

gyventojams teikiamos tik būtiniausios socialinės paslaugos, esant poreikiui gali būti atliekami tyrimai dėl COVID-19 infekcijos. Kitos socialinės paslaugos, kurias galimybės leidžia teikti nuotoliniu būdu, bus teikiamos be tiesioginio kontakto su klientu.

Šį procesą kontroliuoja Socialinės paramos skyrius, Socialinių paslaugų skyrimo komisija.

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

13 lentelėje išdėstyti socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai.

13 lentelė. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas
		2019 m.	2020 m.
1	2	3	4
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Eur	1325,40	1336,60
1.1.	palyginti su bendru Savivaldybės biudžetu, proc.	4,6	4,2
2.	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Eur	497,90	611,40
	iš jų:		
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	203,70	303,0
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	202,2	210,40
2.3.	vaikų globos (rūpybos) išmokoms	92,0	98,0
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Eur	113,28	82,90
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Eur	67,50	69,30
5.	Kitos lėšos, tūkst. Eur	7,92	16
	Iš viso, tūkst. Eur	2506,58	2731,8

Pagrindinis socialinių paslaugų teikimo Savivaldybėje finansavimo šaltinis – Savivaldybės biudžeto lėšos. Nuo 2007 m. skiriama valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija Savivaldybės biudžetui asmenims su sunkia negalia paslaugoms teikti ir socialinės rizikos šeimų priežiūrai organizuoti.

Socialinės globos įstaigose dalis paslaugų finansavimo kaštų dengiama paslaugų gavėjų mokesčiu už paslaugas. Papildomas įstaigų finansavimo šaltinis – lėšos, gautos dalyvaujant skelbiamuose projektų atrankos konkursuose, rėmėjų lėšos.

14 lentelėje nurodomi socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai. Socialinių paslaugų plėtros poreikis viršija Savivaldybės finansines galimybes, tačiau socialinių paslaugų plane numatytos priemonės atitinka Savivaldybės biudžeto suplanuotų paslaugų finansavimą.

14 lentelė. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos tūkst. Eur	Planuojamos
		2019 m.	2020 m.
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	-	-
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	340,5	339,10
	iš jo:		

2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	247,20	254,0
2.2.	valstybės socialinių paslaugų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	93,3	85,1
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	-	-
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms, privačioms socialinių paslaugų įstaigoms, šeimymoms	40,7	37,0
4.	Finansavimas vykdamas socialinių paslaugų programas	944,20	960,50
	Iš viso, tūkst. Eur	1325,40	1336,60

Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų plėtrą bei teikimo kokybę, būtina skirti lėšų darbuotojų kvalifikacijai kelti, kad paslaugų administravimas ir teikimas būtų kokybiškas.

Savivaldybė, NVO reguliariai organizuoja mokymus, įstaigų vadovai sudaro palankias sąlygas savo darbuotojams dalyvauti mokymuose bei kelti kvalifikaciją.

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

Šiuo metu vykdoma perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų likusiems be tėvų globos vaikams pertvarka Biržų rajone: vaikų globos namų VŠĮ „Vaiko užuovėja“ pertvarkymas į bendruomeninio tipo vaikų globos namus, apgyvendinant butuose, namuose iki 8 vaikų (iki 2020 m. pabaigos). Numatoma sklandi Globos centro veikla organizuojant, koordinuojant, teikiant visokeriopą pagalbą asmenims, susijusiems su vaiko globa. Tęsiama Palydimosios globos plėtra vaikams, besiruošiantiems palikti arba jau palikusiems globos namus, padedant pasiruošti savarankiškam gyvenimui.

Toliau bus vykdomas perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems: toliau teikiama ir plečiama dienos socialinės globos asmenų namuose paslauga, esant poreikiui didinamas dienos socialinės globos institucijoje (VŠĮ Biržų rajono socialinių paslaugų centre) grupelių skaičius. Dienos socialinės globos paslauga teikiama tėveliams ar kitiems artimiesiems, auginantiems, prižiūrintiems vaikus su negalia ar suaugusių asmenų su negalia. Esant poreikiui užtikrinamos socialinės priežiūros paslaugos vaikų dienos centruose vaikučiams su negalia. Yra teikiamas prioritetas suaugusiems asmenims su negalia apgyvendinant savarankiško gyvenimo namuose. Esant galimybei grupinio gyvenimo namų suaugusiems neįgaliesiems paslaugos išnaudojamos regione.

Kompleksinių paslaugų šeimoms, auginančioms vaikus, projekto pratęsimas. Psichologų konsultacijos, mediacijos paslaugos, šeimos įgūdžių ugdymo paslaugos, vaiko priežiūros paslauga, pavėžėjimo paslauga. Vaikų dienos centrų veiklos plėtimas, apimant teritorijas, kuriose nėra šių centrų (Nemunėlio Radviliškio seniūnija). Krizių įveikimo paslaugos teikimas mamoms su negalia, auginančioms vaikus iki 3 m., krizes patiriančioms mamoms, auginančioms vaikus iki 3 m., socialinę riziką patiriančioms mamoms, auginančioms vaikus iki 3 m., ar nepilnametėms mamoms, intensyvios krizės įveikimo centras Biržų rajone suaugusiems asmenims, šeimoms.

Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas:

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Grupinio gyvenimo namai suaugusiems asmenims su negalia	2-3

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai – Biržų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius kartu su kitais Savivaldybės administracijos padaliniais

ir socialines paslaugas teikiančiomis įstaigomis.

Biržų rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas bus vertinamas rengiant kitų metų socialinių paslaugų planą atsižvelgiant į Biržų rajono savivaldybės biudžeto vykdymą.

Rengiant kitų metų socialinių paslaugų planą bus analizuojama, ar 2020 m. tikslai buvo pasiekti įgyvendinant išsikeltus uždavinius ir priemones. Jei tam tikri uždaviniai nebus iki galo įgyvendinti, bet pradžios procesas padarytas, bus laikoma kaip dalinai įgyvendintas uždavinys, tačiau tikslas nepasiektas. Socialinių grupių poreikis socialinėms paslaugoms, socialinės priežiūros kontrolė, suplanuoto biudžeto pakankamumas – ši visuma bus vertinama kaip efektyvus socialinių paslaugų suplanavimas ir įgyvendinimas.

15 lentelė. Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo rodikliai 2020 m.

	Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo rodikliai	2020 m.
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos per metus socialinėms paslaugoms, tenkančios vienam savivaldybės gyventojui, Eur	58,3
2.	Valstybės skirtų dotacijų santykis su savivaldybės biudžeto lėšomis, skiriamomis socialinėms paslaugoms.	0,5
3.	Vietų skaičiaus stacionariose socialinių paslaugų įstaigose santykis su vietų skaičiumi (maksimaliu lankytojų skaičiumi per dieną) nestacionariose socialinių paslaugų įstaigose (laikino gyvenimo namuose, dienos socialinės globos centruose, savarankiško gyvenimo namuose, socialinės priežiūros centruose).	0,4
4.	Socialinės globos ir socialinės priežiūros gavėjų skaičiaus santykis su bendru savivaldybės gyventojų skaičiumi, proc.	3 proc.
5.	Regioninių socialinių paslaugų gavėjų skaičiaus santykis su kitų socialinių paslaugų (išskyrus bendrąsias socialines paslaugas) gavėjais.	0,1
6.	Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų (kartu su individualios priežiūros darbuotojais) skaičius savivaldybėje, tenkantis 10 tūkst. savivaldybės gyventojų	52,4